

J. Tyrväinen

17.9.2010

Maa ja metsätalousministeriö
email. kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 21.6.2010 / MMM3900/2008.

JYVÄSKYLÄN ENERGIA OY:N LAUSUNTO VESIHUOLTOLAIN TARKISTAMISTYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA

Jyväskylän Energia Oy lausuu vesihuoltolain tarkistamistyöryhmän väliraportista seuraavaa:

Yleisiä periaatteita ja huomioita

Osakeyhtiömuotoisen vesihuoltolaitoksen toiminnassa noudatetaan ensisijaisesti osakeyhtiölakia. Yleisenä kommenttina yhtiötetyn vesihuoltolaitoksen osalta voidaan todeta, että vesihuoltolain säännökset tulee kirjoittaa sellaiseen muotoon etteivät ne ole miltään osin ristiriidassa ja aiheuta tulkintaongelmia osakeyhtiölain, verolakien ja tilintarkastuslain säännösten ja niiden soveltamisen kanssa. Esimerkiksi peitelty osingonjaon vaaraa ei saa syntyä. Erityisesti monella toimialalla operoivissa yhtiöissä saattaa ongelmaksi muodostua julkisen tiedon, laitosturvallisuuteen vaikuttavan tiedon ja liikesalaisuuden piiriin luettavan tiedon määrittely.

Kunta ei välttämättä ole vesihuoltolaitoksen omistaja, tämä on arkipäivää vesiosuuskuntien osalta ja tulevaisuudessa yhtiötettyjä vesihuoltolaitoksia voidaan myös myydä eteenpäin. Lakiehdotuksessa on useita sellaisia kohtia, jossa kunnalle on käytännössä annettu määräysvalta yhtiön omaisuuden käytöstä ”vesihuoltolaitosta kuultuaan”. Tästä esimerkkinä kunnalle MRL 90b § kunnalle osoitettu oikeus antaa lupa hulevesien johtaminen yhtiön omistamaan jätevesiviemäriin – vaikkapa katualueelta tai yleiseltä alueelta.

Olemme hyvin pettyneitä siitä, että työryhmä ei pysynyt alkuperäisessä ehdotuksessaan siitä, että hulevesien hallinnan vastuu osoitettaisiin yksiselitteisesti kunnalle ja kunta voisi ostaa tähän liittyviä palveluja vesihuoltolaitokselta. Tällöin kunta olisi joutunut ottamaan hulevesien hallinnan kehittämisen ja rahoituspohjan laajentamisen vakavasti ja kunnalle olisi tähän tarjottu riittävät mahdollisuudet. Nyt ehdotuksessa on avattu mahdollisuus jatkaa pääosin nykymentoa ja hulevesien hallinnan vastuita voidaan osoittaa vesihuoltolaitokselle

J. Tyrväinen

17.9.2010

jopa yksipuolisilla hulevesiverkoston toiminta-aluepäätöksillä. Pelkäämme ettei kunnilla ole työryhmän ehdotuksen määräysten mukaisesti toimittaessa todellista intressiä kehittää hulevesien hallintaa eikä laajentaa rahoituspohjaa yleisestä kuivatuksesta hyötyville kiinteistöille työryhmän tavoitteiden mukaisesti.

Lakiehdotuksessa hinnanalennuksen ja vakiohyvityksen määrittelyt on tehty yksinomaan kiinteistön ja kiinteistölle aiheutuvan haitan näkökulmasta sillä ajatuksella, että korvausten on oltava suuruudeltaan rangaistuksen luonteisia. Korvausten suuruutta ei ole riittävästi arvioitu vesihuoltolaitoksen palvelusta saamaan tulovirtaan eikä toimintaedellytysten jatkumiseen vakavan häiriön jälkeen. Tulee muistaa, että maksetut korvaukset ovat pois esim. kunnossapidosta ja saneerausinvestoinneista.

Laissa hulevesiviemärintiä koskevat erillissäännökset on käsitelty vastaavan vesihuoltomääräyksen yhteydessä. Lakitekstistä tulee tällä rakenteella sekava ja asioiden välillä poukkoileva. Ehdotamme rakenteen muuttamista siten, että hulevesiä koskevat määräykset kootaan omaksi luvuksi.

1. Luku. Yleiset säännökset

3 § Vesihuoltolain määritelmät

Viite: 3 § 8. kohta

Käsityksemme mukaan huleveden käsittelyvaatimukset voivat tarkoittaa joko huleveden puhdistamista tai virtauksen tasaamista.

Lähtökohtaisesti luontoon tai hulevesiviemäriin ei saa johtaa likaantuneita tai nuhjaantuneita vesiä, mikä tulee tarvittaessa täsmentää ympäristönsuojelulainsäädäntöön. Tällöin huleveden puhdistustarvetta ei pitäisi syntyä, jos vedet ovat niin pahasti likaantuneita että ne tulee johtaa jätevesiviemäriin kyse on jätevedestä. Jos kyse on virtauksen tasaamisesta ja tulvanhallintaa koskevat määräykset tulisi antaa rakennus- ja maankäyttölain puolella. **Ehdotamme, että määrittely rajataan koskemaan "...huleveden ja perustusten kuivausveden poisjohtamista viemäreissä."**

Käsittelyvaatimuksen sisällyttäminen määrittelyyn antaa käytännössä kunnalle mahdollisuuden vyöryttää laajojakin uoma- ja viherrakentamisen velvoitteita vesihuoltolaitokselle jos putkiviemärit jäävät laitoksen omistukseen ja vastuulle.

J. Tyrväinen

17.9.2010

2. Luku. Vesihuollon kehittäminen ja järjestäminen

5 § Vesihuollon yleinen kehittäminen

Pidämme tärkeänä, että vesihuollon kehittämissuunnitelma nähtäisiin pidemmän aikavälin suunnittelun työkaluna ilman oikeudellisia vaikutuksia. Mielestämme nimenomaan kehittämissuunnitelmassa voidaan määritellä vesihuollon piiriin saatettavat alueet. Tätä näkemystä tukee nykyisenkin lain 3. momentin tarkennukset joita voitaisiin täydentää myös viittauksella haja-asutusalueiden jätevesiasetukseen.

6 § Vesihuollon järjestäminen

Ei huomautettavaa.

6a § Huleveden viemärointi

6a § on kirjoitettu muotoon, jossa ensin annetaan kunnalle ja vesihuoltolaitokselle mahdollisuuden sopia huleveden viemäroinnistä, mutta samassa yhteydessä kunnalle annetaan käytännössä **yksipuolinen** mahdollisuus määrätä laitokselle toiminta-alue. Toiminta-alueääräys voi perustua ehdotuksen mukaisesti asemakaavassa, hulevesisuunnitelmassa, katusuunnitelmassa tai yleisen alueen suunnitelmassa osoitettuun määräykseen hulevesien viemäroinnistä.

Asemakaavan laatimisen osalta vuorovaikutusta koskeva MRL 62 § määrittelee osallisen – tässä vesihuoltolaitoksen – jolla on mahdollisuus osallistua kaavan (tai suunnitelman) valmisteluun, arvioida vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Missään ei kuitenkaan sanota, että mielipide tulisi huomioida ja asemakaavamääräykset tai suunnitelma voi olla vesihuoltolaitoksen kannan vastaisia. Sama koskee muitakin suunnitelma, joihin sovelletaan MRL 62 §.

6a § perusteella kunnalle annetaan käytännössä mahdollisuus yksipuolisesti määrätä vesihuoltolaitos huolehtimaan hulevesien viemäroinnistä.

Ehdotamme koko yksipuolisen toiminta-alueääräyksen mahdollistava 6a § 2. momentin poistatamista kohtuuttomana tai siitä poistetaan viittaukset hulevesisuunnitelmaan, katusuunnitelmaan ja yleisen alueen suunnitelmaan.

Mielestämme hulevesiverkoston toiminta-alueen määrittämisestä käsittelevä 6a § 2. momentti ei edes asiasisältönsä puolesta kuulu Vesihuollon järjestämistä koskevaan 6 § yhteyteen vaan sisältönsä

J. Tyrväinen

17.9.2010

puolesta se kuuluisi pikemminkin vesihuoltolaitosten toiminta-alueita ja niiden hyväksymistä käsittelevien 7-8 § yhteyteen.

7 § Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet

Ehdotuksessa toiminta-alue pyritään sitomaan entistä enemmän tulevaan yhdyskuntakehitykseen. Toiminta-aluepäätöksen yhteydessä tulee kuitenkin aina pystyä arvioimaan, onko toiminta-alue 8 § 2. momentin mukaisesti sellainen, että vesihuoltolaitoksen voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taoudellisesti ja asianmukaisesti. Toiminta-alueesta päätettäessä syntyy helposti harha, jossa ison laitoksen kuvitellaan kykenevän laajentumaan tappiota tuottaville alueille paremmin kuin pienen laitoksen.

Toiminta-alueen laajentamisen yhteydessä tulee lainsäädännön tai muilla keinoin varmistaa, että kunta on toiminta-aluepäätöstä tehdessään riittävän huolellisesti arvioinut 8 § 2. momentin ehtojen täyttymisen ja että laitoksella on tässä asiassa mahdollisuus tulla kuulluksi.

8 § Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen

Viite: 8 § 1. mom

Ehdotamme, että lakiehdotusta täydennetään seuraavasti: "...Ennen toiminta-alueen hyväksymistä tai muuttamista asiasta on pyydettävä lausunto valvontaviranomaisilta **ja kyseiselle vesihuoltolaitokselle vettä toimittavalta tai jätevesien johtamisesta tai puhdistamisesta vastaavalta vesihuoltolaitokselta, tukkuvesiyhtiöltä, jätevedenpuhdistamoyhtiöltä sekä sellaiselta vesihuoltolaitokselta jonka toiminta-alue sijaitsee lähellä kyseisen vesihuoltolaitoksen hyväksyttävänä olevaa toiminta-aluetta** sekä varattava alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluksi."

Ehdotus on luonteeltaan naapurivesihuoltolaitoksen kuuleminen, ja se mahdollistaisi toiminta-alueiden yhteensovittamisen, esim.:

- 1) Lähellä toisiaan sijaitsevilla vesihuoltolaitoksilla saattaa olla suunnitelmia liittää sama alue omaan toiminta-alueeseensa.
- 2) Vesihuoltolaitoksilla on päällekkäisiä toiminta-alueita, joissa toinen laitos hoitaa vedenjakelun ja toinen jätevesiviemäröinnin.

Viite: 8 § 2. mom

8 § 2. momentin merkitys tulee korostumaan entisestään kun vesihuoltolaitoksia yhtiöitetään ja vesiosuuskuntien määrä kasvaa entisestään. Toiminta-alueesta päättävä kunta ei enää suoraan vastaa

J. Tyrväinen

17.9.2010

mahdollisista toiminta-aluepäätöksiin sisältyvistä kohtuuttomuuksista.

Viite: 8 § 4. ja 5. mom

Lakiehdotuksessa korostetaan toiminta-alueiden ennakoivaa määrittämistä. Koska alueen katujen, yleisten alueiden ja kiinteistöjen rakentaminen muuttaa korkeussuhteita ja vedenjakajien rajoja, toiminta-alueita ei käytännössä voida määrittää lainsäätäjän ajatuksen mukaan ennakoivasti ennen kuin alueen kaavoitus on edennyt riittävän pitkälle. Käytännössä vasta asemakaava antaa riittävän yksityiskohtaiset perusteet hulevesiverkoston toiminta-alueen määrittämiseen.

Samalla alueella osa kiinteistöistä on liitettävä hulevesiviemäriin mutta yleensä jokaisen alueen sisällä on kiinteistöjä jotka johtavat hulevetensä yleisille alueille, ojiin tai vesistöihin ja joiden liittäminen yleiseen hulevesiviemäriin ei ole millään tavalla perusteltua.

Esitämme, että 4. momentista poistetaan viittaus 6a § ja MRL 90 b § sekä 5. momentista poistetaan vaatimus hulevesiviemäri-verkoston toiminta-alueen esittämisestä kartalla.

8a § Toiminta-alueen supistaminen

Toiminta-alueen supistamista koskevat määräykset eivät saa estää toiminta-alueen rajauksen tarkistamista silloin, kun rajatavalla alueella ei ole liitettyjä kiinteistöjä.

9 § Vesihuollosta huolehtiminen

Ei huomautettavaa.

3. Luku. Liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon ja vesihuollon hoitaminen

10 § Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon

Viite: 10 § 3. mom

Huleveden laadun ja määrän huomioiminen liittämisestä rajoittavana tekijänä pidetään erittäin tärkeänä ja oikeansuuntaisena lisäyksenä nykyiseen tekstiin.

Viite: 10 § 4. mom

Kunnalle ei tule antaa MRL 90b § 3 momentin mukaista oikeutta antaa lupaa johtaa hulevesiä tai perustusten kuivatusvesiä jätevesiviemäriin vastoin vesihuoltolaitoksen mielipidettä. Pelkkä kuuleminen

J. Tyrväinen

17.9.2010

ei ole tässä riittävä. **Jos vesihuoltolaitos tällaisen luvan antaa, tulee johtaminen olla vesihuoltolain soveltamisalan ulkopuolella.** Tällöin liittyjältä voitaisiin periä kaikki johtamisesta aiheutuvat investointikustannukset, joita voi aiheutua esimerkiksi jätevesiviemäriin tai jätevedenpuhdistamon hydraulisen kapasiteetin lisäämisestä.

Tarkemmin asiaan palataan MRL 90b 3 momenttia käsittelevässä kohdassa.

11 § Liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen

Ei huomautettavaa.

12 § Liittämiskohdat

Liittämiskohdan tulee olla kunkin laitoksen itse määrättävissä. 12 § ehdotettu lisäys on tarpeeton ja johtaa laitokselle kohtuutomiin tulkintoihin ja kiistoihin. Erityisesti 36 § asetuksenantovaltuus liittymäpaikan määräämiseen on syytä poistaa.

Miksi yksittäisen kiinteistön liittämisesä tulee kiinteistön omistajalle tai haltijalle taata lainsäätäjän toimesta kohtuullinen liittymiskustannus samalla kun liittäminen saa olla vesihuoltolaitokselle kohtuuton?

Vaikka 12 § perusteluissa todetaan, että kohtuullisuutta tulee noudattaa nimenomaan kiinteistön ulkopuolella muodostuvien kustannusten osalta, samalla jätettäisiin asetuksenantovaltuus jolla laitos voidaan velvoittaa osoittamaan liittämispaiikka kiinteistöllä olevan rakennuksen läheisyyteen. Tällöin laitokselle tulisi nimenomaan velvollisuus liittää esim. laajoilla teollisuustonteilla tai puistoalueilla olevia rakennuksia kustannuksellaan, mikäli kiinteistö kuuluu toiminta-alueeseen.

13 § Vesihuoltolaitteistojen suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito ja käyttö

Ei huomautettavaa.

14 § Vesihuoltolaitoksen velvollisuus huolehtia talousveden laadusta

Ei huomautettavaa.

15 § Vesihuoltolaitoksen selvilläolo- ja tarkkailuvelvollisuudet

Se, että vesihuoltolaitos on selvillä käyttämänsä raakaveden määrään ja laatuun kohdistuvista riskeistä sekä laitteistonsa kunnosta sekä että laitoksen on tarkkailtava käyttämänsä raakaveden määrää

J. Tyrväinen

17.9.2010

ja laatua, laitteistonsa kuntoa sekä vuotovesien määrää laitoksen vesijohto- ja viemäriverkostossa ovat erinomaisen hyvin perusteltuja tavoitteita.

Lakiin kirjoitettuna tämä kuitenkin saattaa merkitä, että vahinko- tai onnettomuustilanteen tutkinnassa laitoksen tulee osoittaa että lakia on noudatettu. Kun seurantajärjestelmää, jolla selvilläolo- ja tarkkailuvollisuuden noudattaminen voidaan todistaa, ei voida inhimillisesti tehdä täysin aukottomaksi kaikilla tasoilla (raakavesi-käsittelyprosessi-komponentit), tutkinnassa voidaan aina osoittaa laiminlyöntejä tai puutteita ja vahinko muuttuu tuottamukselliseksi. Tämänkaltaisessa toimintaympäristössä huomio kohdistuu aukottoman seuranta- ja dokumentointijärjestelmän luomiseen sen sijaan että selvittäisiin ja pyritäisiin poistamaan varsinainen riskin aiheuttaja.

Jo pelkästään lausunnolla olevan lakiehdotuksen perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset ovat tehneet aloitteita siirtää esimerkiksi pohjaveden suojelusuunnitelmien ja vesistötarkkailujen kustannuksia vesihuoltolaitoksen maksettaviksi.

Ehdotamme, että 15 § muutoksista luovutaan tarpeettomina ja samoihin tavoitteisiin pyritään muun ohjauksen keinoin.

15a § Erityistilanteisiin varautuminen

Pidämme yhteistyövaatimusta, jonka mukaan vesihuoltolaitoksen on laadittava ja pidettävä ajan tasalla yhteistyössä kunnan valvontaviranomaisen, pelastusviranomaisten sekä muiden samaan verkostoon liitettyjen vesihuoltolaitosten kanssa suunnitelma erityistilanteisiin varautumisesta, hyvin perusteltuna. Erityisen tärkeänä pidämme huomion kiinnittämistä normaaliolojen häiriötilanteiden hallintaan.

Vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelmat sisältävät hyvin yksityiskohtaista tietoa laitoksen prosesseista, sijaintitiedosta ja toiminnasta, mitä tietoa ei voida kaikilta osiltaan pitää julkisena ja minkä tiedon jakamista viranomaisten ja muiden asianosaisten ulkopuolelle ei voida pitää laitosturvallisuuden näkökulmasta suotavana. **Lain perusteluissa on syytä huomioida, että vesihuoltolaitosten valmistelyyhteistyön laajuus voidaan rajoittaa varautumissuunnitelman siihen osaan, joka koskee ao. vesihuoltolaitosten yhteistä toimintaa ja vastuualuetta.**

Käytännön poikkeustilanteissa on todettu varsinkin vesiosuuskuntien henkilöstön tavoitettavuuden ja verkoston toiminta- ja sijaintitiedon löytymisen olevan hyvin hankalaa. **Myös pienten vesihuoltolaitosten ja osuuskuntien tulee laatia ja ylläpitää varautumissuunnitelmat oman toimintansa osalta ja vettä toimittavan ja/tai jäteveden poisjohtamisesta vastaavan laitoksen tarvittavilla tie-**

J. Tyrväinen

17.9.2010

doilla täydennettynä. Vastuu varautumisesta on pidettävä aina laitoksella itsellään, muuten valmisteluysteistyöhönkään ei riitä pienillä laitoksilla kiinnostusta.

16 § Tiedottamisvelvollisuus ja asiakirjojen julkisuus

Vesihuoltolaitokset ovat palveluntuottajia eikä niillä ole viranomais-tehtäviä. Lisäksi osa laitoksista on yhtiötetty, jolloin ne joutuvat nou-dattamaan osakeyhtiötä koskevia määräyksiä.

Osakeyhtiö lähtökohtana on etteivät asiakirjat ole julkisia ellei toisin päätetä. Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta lähtee siitä, että asiakirjat ovat julkisia ellei toisin säädetä. Ristiriitoja voinee syntyä yhtiötetyissä vesihuoltolaitoksissa, varsinkin jos ne toimivat toimi-alalla, joista osa on kilpailutilanteessa ja osa monopoliasemassa. Oleellista kyseisen vesihuoltolainkohdan soveltamisessa lienee käyttääkö osakeyhtiö tai yksittäiset henkilöt julkista valtaa. Mielles-tämme yleisöön kohdistuvasta tiedottamista riittää mitä 2. momen-tissa on säädetty. Muilta osin tiedonsaanti on syytä rajata asian-omaiselle toimitetun talousveden laatuun ja välittömään palveluun.

Osakeyhtiön päätöksistä voi normaalin käytännön mukaan nostaa kanteen alioikeudessa. Osakeyhtiön päätöksiin ei myöskään liitetä valitusosoituksia. Hallintolainkäyttölakia sovelletaan kun hallintoasi-assa tehtyyn päätökseen haetaan muutosta. Tämän kohdan sovel-tamisessa lienee kyse siitä käyttääkö osakeyhtiö tai yksittäinen hen-kilö hallintovaltaa. Hallintolainkäyttölain 3 §:n mukaan, jos muussa laissa tai ennen tämän lain voimaantuloa annetussa asetuksessa on tästä laista poikkeavia säännöksiä sovelletaan niitä tämän lain ase-masta. Lisäksi erityislaeissa on omia säännöksiä muutoksen hausta. Jos kunta tekee viranomaispäätökset ja käyttää hallintovaltaa ei osakeyhtiön toimintaan voitane soveltaa hallintolainkäyttölain sään-nöksiä.

17 § Asiakkaan kiinteistön käyttö

Ei huomautettavaa.

4. Luku. Vesihuollon maksut ja kustannukset

18 § Maksujen yleiset perusteet

Ei huomautettavaa.

J. Tyrväinen

17.9.2010

19 § Maksut

Viite 19a §

Vesihuoltolaitoksen oikeus periä kunnalta kustannuksia vastaava korvaus yleisiltä alueilta vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston johdettavan huleveden viemäroinnistä on selkeästi parempi kuin edellinen laki, jossa asia oli avattu ainoastaan lain perusteluissa.

Muita yleisiä alueita, joilta hulevesiä voidaan johtaa yleiseen viemäriin ovat myös esim. tie- ja rata-alueet, joiden osalta ongelmatilanne on täysin rinnasteinen katuihin ja yleisiin alueisiin.

Ehdotamme, että 19a § korjataan muotoon: **”Vesihuoltolaitoksen tulee periä yleisten alueiden, katujen ja liikenneväylien omistajalta kustannuksia vastaava korvaus vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston johdettavan huleveden viemäroinnistä.”**

20 § Vesihuoltolaitoksen kirjanpidon eriyttäminen ja toimintaker- tomuksen laatiminen

Tehokkuuden ja valtakunnallisen vertailtavuuden lisääminen ja yhteismitallistaminen ovat perusteltuja.

Toisaalta tietojen julkistamista arvioitaessa tulee huomioida, että osa vesihuoltolaitoksista toimii monitoimialaisten yhtiöiden osana, jolloin osa toimialoista on yleisessä kilpailussa ja osa toimii luonnollisena monopolina.

Julkaistavat tiedot eivät saa sisältää liikesalaisuustietoja eikä niistä tule myöskään voida johtaa niitä.

20a § Vesihuoltoa koskevan tilinpäätöksen tarkastaminen

Ei huomautettavaa.

20b § Tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, toimitusehtojen ja tunnuslukujen julkaiseminen

Julkaistavat tiedot eivät saa sisältää liikesalaisuustietoja eikä niistä tule myöskään voida johtaa niitä.

20c § Vesihuollon tietojärjestelmä

Julkaistavat tiedot eivät saa sisältää liikesalaisuustietoja eikä niistä tule myöskään voida johtaa niitä.

5. Luku. Sopimukset vesihuollosta

J. Tyrväinen

17.9.2010

21 § Sopimuksen tekeminen

Ei huomautettavaa.

22 § Vesihuollon yleiset toimitusehdot

Ei huomautettavaa.

23 § Sopimusehtojen muuttaminen

Ei huomautettavaa.

24 § Sopimuksen irtisanominen

Ei huomautettavaa.

6. Luku. Keskeytys ja virhe

25 § Pakottavuus

Ei huomautettavaa.

26 § Vesihuollon palvelun keskeyttäminen

Ei huomautettavaa.

27 § Virhe ja hinnanalennus

Hinnanalennuksen tai vakiohyvityksen perusteena olevan keskeytyksen määritelmä on jätetty tulkinnanvaraiseksi.

Vedenjakelu keskeytyy esimerkiksi lyhyenkin sähkökatkon tai -vian seurauksena välittömästi sellaisella alueella, missä ei ole ylävesisäiliötä ja pidemmän ajan kuluttua kaikilla alueilla joiden vedenjakelua ei ole varmistettu omalla energiantuotannolla. Sähkökatkon syyhyn tai kestoon vesihuoltolaitoksella ei ole yleensä mahdollisuutta vaikuttaa.

Hinnanalennuksen ja vakiohyvityksen suuruutta arvioitaessa tulee huomioida vesihuollon maksut ovat itsessään hyvin pieniä. Työryhmän ehdotusten esimerkki 1:n mukaiset vesihuoltomaksut ovat yhtä henkilöä kohti 0,42 euroa/vrk. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna työryhmän ehdottamat hinnanalennuksen ja vakiohyvityksen määrät ovat hyvin korkeita. **Esimerkiksi 3000 asukkaan kaupunginosan tai taajaman paineenkorotuspumppaamon lyhyen häiriön hinnanalennukseksi tulisi automaattisesti lähes 10 000 euroa, tuloja alueelta saadaan hieman yli 1 000 euroa/vrk. Hinnanalenn-**

J. Tyrväinen

17.9.2010

nusta ei voida pitää pienenä eikä kohtuullisena aiheutuneeseen häiriöön ja tulovirtaan suhteutettuna.

Hinnanalennuksen ja vakiohyvityksen hinnoitteluperusteen muuttaminen merkitsee merkittävää lisäkustannusta vesihuoltolaitokselle joka puolestaan joutuu siirtämään sen hintoihinsa.

27a § Vakiohyvitys

Myös vakiohyvityksen määrää on tarkasteltu mielestämme yksipuolisesti yksittäisen kiinteistön näkökulmasta. Vesihuoltolaitoksen näkökulmasta kiinteistöjä on aina useita, pahimmissa häiriötilanteissa jopa useita tuhansia jolloin korvaussummat liikkuisivat miljoonaluokassa jo keski-suuren laitoksen osalta. Onko summia arvioitaessa tehty koelaskentoja todellisista häiriötilanteista, esim. Nokian tapauksesta?

Kuten 27 § on todettu, vakiohyvityksen suuruutta tulee arvioida myös suhteessa vesihuollon maksujen pienuuteen. **Esimerkiksi pumppuaseman sähkökeskuksen tuhoutumisen vakiohyvitykseksi tulisi automaattisesti kymmeniä tuhansia euroja, mikäli keskeytysalue olisi vähänkin suurempi. Hinnoittelutasoa ei voida pitää pienenä eikä kohtuullisena aiheutuneeseen häiriöön verrattuna.**

Hyvityssumman suuruus ja sen voimakas kohoaminen lisää painetta saada keskeytys loppumaan mahdollisimman nopeasti. Tämä puolestaan saattaa johtaa vääränlaiseen riskinottoon esimerkiksi kaivantoturvallisuuden suhteen vikaa korjattaessa. Lisäksi putkirikkojen korjaukseen liittyy aina hygieenisen saastumisen riski. Mahdollinen mikrobiologinen saastuminen voidaan todeta kuitenkin käyttöönottoon liittyvistä näytteistä vasta usean päivän kuluttua – vaara vakiohyvityssumman kohoamisesta saattaa johtaa vääränlaiseen riskin ottamiseen myös hygienian suhteen.

Hinnanalennuksen ja vakiohyvityksen hinnoitteluperusteen muuttaminen merkitsee merkittävää lisäkustannusta vesihuoltolaitokselle joka puolestaan joutuu siirtämään sen hintoihinsa tai muussa tapauksessa nämäkin kustannuserät ovat pois kunnossapidosta ja investoinneista.

Onko lain perustelut kopioitu suoraan sähköverkkoa koskevasta lainsäädännöstä tms., koska sääolosuhteiden seurauksena sähkökatkosten jälkeen syntyvät erityistilanteiden aiheuttamat vahingot esitetään olevan vesihuoltolaitosten vaikutusmahdollisuuksien piirissä?

J. Tyrväinen

17.9.2010

28 § Vahingonkorvaus

Ei huomautettavaa.

7. Luku. Valvonta, hallintopakko ja muutoksenhaku

29 § Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Ei huomautettavaa.

30 § Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämishaka

Ei huomautettavaa.

31 § Vireillepano-oikeus

Ei huomautettavaa.

32 § Muutoksenhaku

Ei huomautettavaa.

33 § Valitusoikeus

Ei huomautettavaa.

34 § Käsittely käräjäoikeudessa

Ei huomautettavaa.

8. Luku. Erinäisiä säännöksiä

35 § Salassapitovelvollisuus

Ei huomautettavaa.

36 § Tarkemmat säännökset

Vesihuoltolaitokset toimivat taajamissa ja haja-asutusalueilla hyvin erilaisissa olosuhteissa ja asetuksella annettu yhtenäistetty määräys liittymäpaikasta johtaisi kohtuuttomiin tilanteisiin. Lisäksi liittymäkäytännön muuttaminen on käytännössä todettu olevan hyvin raskas ja kallis prosessi laitokselle sopimusten uusimisineen jne. **Asetuksenantovaltuus liittymäpaikan määräämiseen on syytä poistaa laista tarpeettomana ja mahdollisesti kohtuuttomuuksiin johtavana.**

Tarkemmin asia on perusteltu 12 § yhteydessä.

J. Tyrväinen

17.9.2010

37 § Voimaantulo

Muutetun lain voimaantulosäännöstä ei ole ehdotuksessa.

38 § Siirtymäsäännökset

Ei huomautettavaa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki, pykäläehdotukset

90a § Hulevedet

Ei huomautettavaa.

90b § Hulevesien hallinta kiinteistöillä

Sekavesiviemäröinnistä tulee pikemminkin päästä eroon kuin sallia sen lisääntyminen. MRL 90b § 3 momentissa ehdotetaan kunnalle oikeutta antaa kiinteistölle lupa johtaa hulevesiä jätevesiviemäriin "vesihuoltolaitosta kuultuaan". Kuuleminen ei kuitenkaan välttämättä tarkoita että kunta noudattaisi vesihuoltolaitoksen mielipidettä. Kunnalle annetaan mahdollisuus siirtää vastuullaan oleva hulevesiongelma vesihuoltolaitoksen omistaman jätevesiviemäriverkoston ja jätevedenpuhdistusprosessin ongelmaksi.

Sekavesiviemäröinnistä tulisi pikemminkin päästä eroon mm. seuraavista syistä:

- Mitoittavat hulevesimäärät ovat yleensä hyvin suuria suhteessa jätevesimääriin ja jätevesiviemäriin mitoitukseen. Tämän vuoksi verkoston latvoilla sekavesiviemärit joudutaan mitoittamaan hulevesien johtamista varten.
- Sekavesiviemärointi lisää jätevesiviemäriin tulvimisriskiä rankkojen sateiden aikana.
- Jätevedenpuhdistamoiden ympäristöluvuissa edellytetään tiettävästi aina vesihuoltolaitosta vähentämään sekavesiviemärointiä (=vuotovesiä) eikä lisäämään sitä, koska hulevedet vaikeuttavat puhdistusprosessin toimivuutta.
- Sekavesiviemärointi on ristiriidassa energiatehokkuuden tavoitteiden kanssa, koska hulevedet lisäävät tarpeettomasti pumpattavan ja puhdistettavan jäteveden määrää.

Kunnalle ei tule antaa oikeutta päättää hulevesien johtamisesta jätevesiviemäriin vastoin viemäriin omistajan kantaa. Jos vesihuoltolaitos tällaisen luvan antaa, tulee johtaminen olla vesihuoltolain soveltamisalan ulkopuolella. Tällöin liittyjältä voidaan periä kaikki johtamisesta aiheutuvat investointikustannukset.

90c § Hulevesien hallinnan järjestäminen

On totta, että tietyissä erityistapauksissa hulevesien puhdistamokäsittely voi olla tarpeen. Kuitenkin lain perusteluissa esimerkkinä esitetty väite, että **kaupunkien keskustoissa hulevesien johtaminen jätevedenpuhdistamolle tapahtuisin huleveden laadun perusteella on vähintäänkin kiistanalainen ja se tulisi poistaa lain perusteluista harhaanjohtavana**. Kaupunkien keskustoja on toteutettu yleisesti sekaviemäreinä ennen jätevedenpuhdistamojen rakentamista ja sekavesiviemärien erottelu on näillä alueilla hyvin vaikeaa ja kallista. Tosiasiassa haluttomuus muuttaa olevia järjestelmistä johtuu hankkeiden kalleudesta sekä kuntien viranomaisten haluttomuudesta painostaa kiinteistöjä toteuttamaan alueillaan hulevesien erottelu – toimenpiteiden laiminlyönnin verukkeena esitetään yleisesti hulevesien laatuun liittyviä väittämiä. Tällöin suljetaan tietoisesti silmät niiltä ympäristövaikutuksilta, jotka aiheutuvat jätevesiverkoston ylivuodoista, kylmien laimeiden vesien jäteveden puhdistusprosessille aiheuttamasta kokonaiskuormitusta lisäävästä haitasta tai lisääntyneistä energiakustannuksista jäteveden pumppauksissa – nämä ongelmat kohdistuvat vesihuoltolaitokselle, ei kunnalle.

90d § Hulevesisuunnitelma

Tällä hetkellä hulevesisuunnitelmia tehdään yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä kaavoitukseen liittyvinä teknisinä selvityksinä. MRL 62 § tarkoittama vuorovaikutus on toteutunut kaavoitusprosessin kautta.

Hulevesisuunnitelman muuttaminen katu- ja yleisten alueiden suunnitelmiin rinnastettavaksi suunnitelmiksi, joille annetaan oikeudellinen painoarvo muuttaa täysin suunnitelmien luonteen ja nostaa samalla kynnyistä niiden laatimiseen. Näemme tämän kaavoitusta hidastavana ja hallintoa lisäävänä uudistuksena.

90e § Hulevesien hallintaa koskevat määräykset

Ei huomautettavaa.

90f § Hulevesijärjestelmän toteuttamisvelvollisuus

Ei huomautettavaa.

J. Tyrväinen

17.9.2010

90g § Hulevesien hallinnan toteuttamiseksi perittävät maksut

Hulevesien hallinnan suurin ongelma on, että tuloilla ei pystytä kattamaan investointeja ja kunnossapitoa mistä seuraa, että hulevesien hallinta on tähän asti rahoitettu muilla kuin hulevesien hallinnasta saatavilla tuloilla. Tärkein syy tähän on rahoituspohjan kapeus suhteessa niihin jotka välillisesti hyötyvät hulevesien hallintajärjestelmien toteuttamisesta (esim. kadunkäyttäjät).

Tästä näkökulmasta kunnalle on perusteltua säätää oikeus periä kiinteistön omistajalta maksu liittymisestä kunnan vastuulla olevaan hulevesijärjestelmään, sekä periä perus- ja käyttömaksua (putkeen, ojaan jne.) sekä oikeus vuosittaisen maksun perimiseen järjestelmän vaikutusalueella olevien kiinteistöjen omistajilta tai haltijoilta. **Jos esimerkiksi hulevesiviemäriverkosto sovitaan jäävän vesihuoltolaitoksen omistukseen ja kunnossapitovastuulle, kunta voisi edellä mainituilla tuloilla ostaa vesihuoltolaitoksen tarjoaman palvelun.**

Lisäksi laissa tulisi käydä selvästi esille, että kadut ja yleiset alueet tulee rinnastaa muihin kiinteistöihin hulevesien hallinnan tulopohjaa, maksujen suuruutta ja maksuperusteita arvioitaessa myös siinä tapauksessa, kun kunta itse vastaa hulevesien hallinnasta ja sen rahoituksesta.

Yhteyshenkilö: Jukka Tyrväinen, vesihuoltopäällikkö.
Puhelin 050-3100 177 ja email. jukka.tyrvainen@jenergia.fi

Jyväskylän Energia Oy

Tuomo Kantola
toimitusjohtaja

Markku Hantunen
johtaja, vesihuolto